

Regeringen
li.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över vissa redovisade regeringsuppdrag om säl och skarv

Er beteckning: LI2025/02064

Sammanfattning

Halland är ett kustlän, med levande fiskesamhällen och flera lax- och öringförande vattendrag. Yrkesfisket och det utbredda sportfisket skapar jobb, bidrar till en växande bioekonomi och har en betydelse för den regionala utvecklingen i Halland. För att bibehålla ett hållbart fiske krävs en ekosystemansats vid förvaltning av säl och skarv i och vid länet. Länsstyrelsen tillstyrker Naturvårdsverkets förslag att bättre integrera förvaltningen av säl och skarv i havsmiljöarbetet.

Predation av säl och skarv anses inte vara huvudorsaken till minskade fiskbestånd. För vissa arter kan dock predationen lokalt hindra återhämtning även om fisket har upphört. Vid sådana platser kan säl- och skarvjakt ses som en av flera åtgärder för att möjliggöra en återhämtning.

Länsstyrelsen i Hallands län tillstyrker att sälarterna bör förvaltas i ett regionaliserat perspektiv baserat på respektive arts delpopulation, exempelvis knubbsäl i västerhavet. En inriktning med ökad regionalisering innebär ett ökat ansvar för länsstyrelsernas viltförvaltning. Mot bakgrund av redan ansträngda viltförvaltningsresurser finns därför behov av att utökade resurser tillförs i relation till uppdragets omfattning.

Länsstyrelsen tillstyrker skyddsjakt på enskilda initiativ efter skarv och förordar att det ska tillåtas i fredningsområden för fisk samt i närliggande sötvattensområden upp till första vandringshindret, i

samband med ansamling eller utvandring av smolt av atlantlax och havsöring.

För västkustlänen är en förlängd ankomstjakt fram till den 30 april angelägen för att harmonisera med de danska reglerna för skyddsjakt. Detta eftersom vi förvaltar samma skarvpopulation i västerhavet. Utan sådan harmonisering riskeras att av skyddsjakt störda "danska" skarvar istället uppsöker vattendrag längs västkusten under laxsmoltutvandringens känsligaste period.

För skarv föreslås att formuleringen "boplats" ändras till "häckningsplats" i författningen.

Därutöver har Halland havsnejonöga, Sveriges mest hotade fiskart enligt SLU, som endast förekommer på Västkusten och är knuten till här till hörande strömmande vattendrag. Hallands län har flest av dessa vattendrag med dokumenterad nutida förekomst av arten. För artens fortlevnad spelar större rovfiskar, som atlantlax, en avgörande roll. Detta understryker ytterligare angelägenheten i att skydda havsvandrande rovfiskar också i deras uppväxtmiljö.

Avsnitt 2. Författningsförslag

I detta kapitel lämnar Naturvårdsverket författningsförslag.

Nuvarande lydelse, *jaktförordningen bilaga 4, punkt 19*, bör bibehållas. Hänsyn bör även fortsättningsvis tas till boplats för fiskgjuse och havsörn.

Generell synpunkt vad avser skyddsjakt på storskarv samt oljering av ägg är att tidsperioderna måste ta hänsyn till storskarvens häckningstid med syfte att minska risk för onödigt lidande för dess avkomma. Alternativ som tidig ankomstjakt kan vara nog så effektiv med mindre risk för onödigt lidande, och ett lägre juridiskt risktagande med avseende på svensk jaktlagstiftning samt EU:s fågeldirektiv.

I den nuvarande författningen får skyddsjakten bedrivas i fredningsområden för fisk, vilket skulle kunna tolkas som att det endast är jakt från båt som är möjligt. Författningen bör förtydligas till "i eller vid" så att det framgår att jägaren även kan sitta på land och skjuta ut över vatten under jakten.

Naturvårdsverket bör tilldelas resurser för att utveckla ett återrapporeringssystem för de fåglar som skjuts på enskilda initiativ. En uppföljning och analys av jakten är viktig för att få en så bra förvaltning som möjligt. Inrapporteringen möjliggör också att spara provmaterial för analys och forskning.

Avsnitt 3. Förslag på åtgärder för att begränsa predatorer

3.1 Begränsa sälpopulationerna

Länsstyrelsen delar Naturvårdsverket resonemang att det är jakt som är den främsta åtgärden för att begränsa sälpopulationerna. Naturvårdsverket redovisar svårigheterna och utmaningarna med säljakt. Åtgärder som syftar till att underlätta efter säl, såväl regionalt som lokalt, har efterfrågats och sådana föreslås och redovisas i rapporteringen.

Länsstyrelsen anser att det bör vara en myndighet som har övergripande ansvaret för förvaltningen av samtliga sälarter. Idag är ansvaret delat mellan Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten.

3.1.1 Framtagande av ett system för regionaliserad förvaltning av de tre sälarterna

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att sälarterna bör förvaltas i ett regionaliserat perspektiv baserat på respektive arts delpopulation, exempelvis knubbsäl i västerhavet. För att ta tillvara regional kunskap och lokala förutsättningar kan ett insynsråd inrättas.

3.1.2 Delegering av skyddsjaktbeslut från Naturvårdsverket till länsstyrelserna

Länsstyrelsen avstyrker förslaget.

Nuvarande system med skyddsjaktkvoter som fattas av nationellt ansvarig myndighet möjliggör redan idag en regionalt anpassad skyddsjakt.

Om skyddsjaktbesluten delegeras till Länsstyrelserna kommer det att krävas mycket tydliga riktlinjer från Naturvårdsverket, då det finns en rad olika direktiv och rekommendationer, såväl som inom

HELCOM och OSPAR som Havsmiljödirektivet, som rör sälpopulationerna.

3.1.3 Öka och säkerställa nuvarande tillgång på jaktmarker

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Det bör tydligt framgå av nationellt presenterade kartunderlag vilka områden som är tillgängliga för jakt.

3.1.4 Förtydligande om hur myndigheter ska förhålla sig till HELCOM rekommendation

Länsstyrelsen tillstyrker Naturvårdsverkets förslag. Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets analys att regeringen behöver klargöra och förtydliga hur samtliga myndigheter som jobbar med sälförvaltning och säljakt ska förhålla sig till HELCOM, OSPAR och EU-direktiven avseende begränsning av sälpopulationer. Ett sådant förtydligande skulle kunna innebära att ansvariga myndigheter får ett tydligt uppdrag och mandat att begränsa sälpopulationerna.

3.2.1 Vägledning till länsstyrelserna om skyddsjaktbeslut eller utökade möjligheter till skyddsjakt på enskilds initiativ

Länsstyrelsen tillstyrker alternativ 2 där möjligheten till skyddsjakt på enskilds initiativ till skydd för fisk under känsliga perioder blir möjlig.

3.2.2 Vägledning kring oljering av skarvägg

Länsstyrelsen tillstyrker Naturvårdsverkets förslag om att regeringen ger Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram vägledning för oljering av skarvägg i samråd med de länsstyrelser som fattat sådana beslut.

3.2.3 Upphandla extern leverantör för riktad skyddsjakt och oljering av skarvägg

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Avsnitt 4.2 Förvaltning av storskarvpopulationen

4.2.4 Ramverk för en europeisk förvaltningsplan för storskarv

Länsstyrelsen anser att Västerhavens skarvar rör sig i och runt Kattegatt och ska betraktas som en population. Då är det också rimligt att Västkusten har samma period för skyddsjakt som Danmark har, det vill säga till och med 30 april. Det senare för att också säkert täcka perioden för vårens smoltutvandring.

Avsnitt 5. Bakgrund

5.3.5 Jakt på storskarv i Sverige

Länsstyrelsen delar Naturvårdsverket bedömning att behovet av skyddsjakt på storskarv är stort och att det fortsatt kommer innebära mycket arbete för länsstyrelserna om inte skyddsjakt på enskilda initiativ utökas såväl avseende skäl till skyddsjakt som tid då den får utföras.

Baserat på tabell 3 och tabell 4 samt övrig information i avsnitt 5.3.3, delar Länsstyrelsen Naturvårdsverket uppfattning att det finns känsliga fiskbestånd i Östersjön, Öresund och inte minst längs västkusten vars återhämtning skulle kunna gynnas av färre storskarvar, i synnerhet i de områden där dessa fiskbestånd är som mest känsliga för predation. Detta gäller inte minst havsvandrande rovfisk i kust- och inlandsvattenekosystem, som atlantlax.

Avsnitt 5.5 Områdesskydd fisk

Länsstyrelsen vill understryka att när det gäller skyddsjakt på enskilda initiativ inom fredningsområden för fisk så bör detta även inkludera vattendrag i närområdet med känsliga populationer av gruppen laxfisk (*Salmonidae*). Utan hänsyn till och inkluderande av sådana vattendrag kommer Naturvårdsverkets förslag ha mycket ringa nytta för berörda kustlän.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av länsråd Claes Lindgren med jakthandläggare Gert Olsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Kristin Ovik, tillförordnad

funktionschef Magnus Redegard, marinbiolog Bo Gustafsson samt naturvårdshandläggare David Börjeson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

li.fjr@regeringskansliet.se